

# Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 22. avgusta 2019 - Leto XXIX, št. 34



## PREKMURCI VELIČASTNO IN PONOSNO PROSLAVILI ZDRUŽITEV



MONOŠTRSKA MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA ...  
stran 4-5



PLEŠE ŽE OD MALIH NAUG  
stran 7



CEJLA DRUŽINA JE V MERIKI DELALA  
stran 8



## PREKMURCI VELIČASTNO IN PONOSNO PROSLAVILI ZDRUŽENJE

S slovesnostmi v petek in soboto v Beltincih so Prekmurci in z njimi tudi Slovenija

Virag odkrila, kardinal Franc Rode pa blagoslovil spomenik, delo akademskega kiparja Mirka Bratuše. Skulptura je iz 27 stebrov, kot je pomurskih občin, na njih pa so podobe Matije Slaviča, Jožefa Klekla in Ivana Jeriča, zaslužnih mož za združitev. »To je slovesnost, ki se s ponosom spominja zelo pomembne odločitve, da smo Slovenci takrat pokazali naklonjenost ideji Zedinjene Slovenije,« je ob tem dejal predsednik Borut Pahor.

V soboto je bilo pred beltinsko cerkvijo slavnostno bogoslužje, na katerem so sode-

sombotelsko, so poslale v Beltince skupnega predstavnika, gradiščanski nadškof Egidije Živkovič, častni škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji Geza Erniša, duhovnik Leon Novak (oba sta tudi nagovorila zbrane na maši), Daniel Grabar iz binkošne cerkve in predstavnik pravoslavne cerkve iz Sarajeva. Duhovnikom se je pridružil predsednik države Borut Pahor, ki je pred tem v Črenšovcih položil venec ob spomeniku Jožefu Kleklu. Slavnostno mašo je vodil predsednik slovenske škofovske konference Stanislav Zore, pridigal pa Peter Štumpf, ki je poudaril, da je 17. avgust mejnik v zgodovini Prekmurja, izpostavil vlogo Matije Slaviča in se zavzel za prijateljstvo in sodelovanje med vsemi, ki živijo v sosednjih državah. Zbrane pri maši je v imenu Porabskih Slovencev pozdravila Erika Köles Kis, v imenu prekmurških Madžarov pa lendavski

beltinskega gradu. Zbralo se je več tisoč udeležencev iz Prekmurja in tudi iz drugih krajev Slovenije.

Slavnostni govornik je bil Marjan Šarec, predsednik Vlade Republike Slovenije. Najprej je omenil osebnosti, ki so prispevale pomemben delež k priključitvi Prekmurja k Sloveniji, Matijo Slaviča in vrsto drugih. Dejal je, da brez njih ne bi bilo praznovanja stoletnice. Posebej je izpostavil pomen gospodarskega razvoja Prekmurja, kjer je naštel nekaj konkretnih rezultatov in načrtov, denimo v turizmu oziroma gospodarstvu nasploh. Posebej je omenil tudi pisatelja Miška Kranjca, ki je z izjemnim posluhom v

veličastnem kulturnem programu po scenariju Primoža Ekarta in Dušana Šarotarja,



Slavnostni govornik, predsednik slovenske vlade Marjan Šarec je izpostavil pomen zaslužnih mož za priključitev Prekmurja k matični Sloveniji. Poudaril pa je pomen gospodarskega razvoja Prekmurja in spomnil tudi na Slovence, ki živijo onkraj meje, v Porabju. Zavzel se je za nadaljnjo vladno podporo in izvajanje projektov, pomembnih za Slovence na Madžarskem.

počastili 100-letnico združitve prekmurških Slovencev

cerkvijo slavnostno bogoslužje, na katerem so sode-



Slavnostno bogoslužje je bilo pred beltinsko cerkvijo, avgust mejnik v zgodovini Prekmurja, ter se zavzel za prijateljstvo in sodelovanje med vsemi, ki živijo v sosednjih državah.



Obisk je bil odličen. Slišali smo podatek, da se je v Beltincih zbralo okoli 8 tisoč obiskovalcev iz Prekmurja pa tudi iz ostalih slovenskih krajev.



Obiskovalci so uživali v odličnem kulturnem programu po scenariju Primoža Ekarta in Dušana Šarotarja. Ob Vladu Kreslinu in Malih bogovih, so nastopili še mlade pevke in pevci iz domače in soboške osnovne šole, številne igralkinje in igralci ter vokalna skupina Beletinke.

z matičnim narodom. Na začetku osrednjega praznovanja sta v petek predsednik Slovenije Borut Pahor in župan beltinske občine Marko

lovali kardinali, škofje in duhovniki katoliške cerkve, apostolski nuncij v Sloveniji Jean Marie Speicha, tri madžarske škofije, vključno s

župan Janez Magyar. Osrednji dogodek, na katerem so bili tudi najvišji politični in verski predstavniki Slovenije, je bil na dvorišču

svojih delih opisal prekmurškega človeka in njegovo dušo. V nagovoru je spomnil tudi na Slovence, ki živijo onkraj meje, v Porabju. Zavzel se je za nadaljnjo vladno podporo in izvajanje projektov, pomembnih za slovensko manjšino na Madžarskem. Obletnico premier vidi tudi kot možnost za uveljavitev Prekmurja kot območja, kjer v medsebojnem razumevanju in spoštovanju drug ob drugem živijo pripadniki večinskega slovenskega naroda, pripadniki Madžarov, Hrvatov, Romov in nekoč tudi Judov in Nemcev. Vsi lahko ohranjajo svojo identiteto, jezik in kulturo.

Obiskovalci so uživali ob

poimenovanem Reka. Pesem. Gravitacijski valovi. Nastopili so domačin Vlado Kreslin in Mali bogovi; Vokalna skupina Beletinke, številne igralkinje in igralci (z interpretacijo nekaj pesmi tudi v madžarskem in romskem jeziku), policijski orkester pod vodstvom Tomaža Kmetiča. Za zaključek res čudovitega kulturnega programa je pel Vlado Kreslin, ob



Na začetku praznovanja, beltinski župan Marko Vinčič pri spomeniku, delo akademskega kiparja Mirka Bratuše, kot je pomurskih občin, na Madžarskem.



## ŽITEV

njem pa združena osnovnošolska pevski zbor iz Beltincev in Murske Sobote.



*...ijo. Soboški škof dr. Peter Štumpf je dejal, da je 17. el za prijateljsko sodelovanje z vsemi sosednjimi n narodi.*

Kot je običaj, vidni politiki ob tovrstnih slovesnostih objavijo poslanice, v katerih izpostavijo pomen dogodka. Tako je predsednik Državnega zbora RS Dejan Židan tudi zapisal: »Zelo pomembno je, da se zavedamo, da izven meja živijo naši rojaki v Porabju. Njim je potrebno pomagati še bolj, tako moralno, kakor tudi strokovno, pa tudi materialno. In zdaj, ko imamo 100-letnico



*v petek, sta predsednik Slovenije Borut Pahor in kardinal Franc Rode pa blagoslovil kiparja Mirka Bratuše. Skulptura je iz 27 stebrov, njih pa so podobe Matije Slaviča, Jožefa Klekla in ča, zaslužnih mož za združitev*

*priključitve, je čas, da o tem razmišljamo še bolj.*

*Ernest Ružič  
Foto: Vestnik*

## Glasba, ples in tekmovanje v kuhanju v Slovenski vesi

Dobra volja, kvalitetni programi in okusna hrana so pričakovali tiste, ki so prišli na prireditve vaškega dneva v Slovenski vesi, ki sta ga organizirala monoštrska občina in Slovenska samouprava Monošter-Slovenska ves.

Domačine in goste je najprej pozdravila predsednica Slovenske samouprave Katalin Dániel, pozdravnim besedam so se pridružili tudi slovenska zagovornica v madžarskem Parlamentu Erika Köleš Kiss, župan občine Monošter Gábor Huszár in podžupan, domačin Béla Labritz.



Kulturni program se je začel s slovenskimi skupinami, z ansambлом Što ma čas, ki mu je sledil Porabski trio, novoustanovljena porabska skupina, ki si je za nalogo zadala ohranitev porabske pevsko-glasbene dediščine. Za njimi so se na odru zavrteli člani folklorne skupine ZSM iz Sakalovcev. Veliko aplavza so poželi



plesalci „PresiDance TSE“ z zelo dinamičnim rock&roll-om. Marsikdo je zapel s pevcem Árpádom Kissem, ki je pel zimelelene melodije.

Tudi v času kulturnega programa so otroke vabili napihljiva igrala, lokostrelstvo in poslikava obraza.

Vaškega dneva seveda ni brez tekmovanja v kuhanju. Kuhale so družine in prijateljske skupine. Iz kotlov je dišalo po bograču, golaževi juhi, po svinjskem kareju in gobovi omaki. Ker je bilo

## Žalostni smo

Pevska skupina pa nekateri člani Slovenskega društva v Budimpešti smo v petek, 8. avgusta, bili v Érdu na pokapanji. Na žalost je mrla *Terika Lazar Durmič*. Bila je članica našega maloga zbora.

Bila je doma z Gorejnoga Senika. Mlada je prišla v Pešt delat pa se je tu spoznala z Janošom Durmičem. Janoš

pa je doma z Érda pa sta tam ram zozidala, lejpoga velkoga na štuk. Mata eno čer, zeta pa vnukinjo in vnuka. Lejpa držina je bila. Pred trijmi lejtji so držali petdeseto obletnico, ka sta se ženila. Bili so vsi veseli, ka so takšna lejpa leta za njima.

Žau, življenje je takšno, beteg pride pa se ga ne moremo rejšiti. Terika je fejst betežna gratala, pa go jo te beteg vkraj zejo držini pa tudi nam. Sedemdesetštiri lejt je mejla samo. Splo nam fali, tak pevski skupini kak društvu. Onadva z Janošom sta vsigdar prišla na prireditve, včasih pa cejla držina. Vsigdar so dobro volo prinesli k nam.

Naši pevcu so na pokapanji dvej pesmi spejvali. Edno na začetki: V nebesih sem doma ... drugo pa na konci pri grobi vogrsko: Esti dal. „Baug naj nam da lahko nauč ...“ se spejva na konci pesmi. Bog naj ji da mirno počivanje po velkom trpljenji. Žalostni smo, vsi jo žalujemo.

*Irena Pavlič*



[www.radiomonoster.hu](http://www.radiomonoster.hu)

prav v tem času ogromno jurčkov, so jih dodali marsikateri jedi. Vaški dan se je zaključil s programom igralcev iz gledališča v Zalaegerszegu, ki so zapeli melodije iz znanih operet. Zvečer so mlade vabili na retro-veselico, na kateri je igral ansambel Joys.

*L.R.Horváth*



## PREKMURJE

## Sunčni mrk

Se ške spomnite, ka se je zgoudilo 11. avgusta 1999? V enom tali Evrope je za malo več kak minuto mejsec stau po med zemlau in sunce, pa je te kmica gratala. Sunčni mrk se je dobro vido v Porabji, v Sloveniji pa je bila čista kmica samo na njenom najbolje severovzhodnom tali, se pravi na Goričkom, v vesnicaj, stere so na granici z vogrskim rosagom oziroma Porabjom. Zavolo toga je tisti den dosta Slovencov (eni pravijo, ka 20 gezero, drugi celau, ka dvakrat več) iz cejlaga rosaga prišlo na Goričko. Največ jih je vküper prišlo na en travnik, pouleg kapelice v Búdincaj. Zavolo toga dogodka šalovska občina na tej den slavi svoj občinski svertek. Na mesti, kama je 1999. leta lüstvo prišlo gledat sunčev mrk, je v spomin na té dogodek Občina Šalovci letos postavila leseno obeležje, steroga so slavnostno prejkдали na prireditvi, stera je bila glij na den 20. obletnice toga dogodka.

Na prireditvi je župan Iztok Fartek spregučo o tom, ka vse je bilou v občini v preminaučom leti napravleno, po tistom pa je prva raztalo dvej občinski priznanji (daubila sta jivi Rok Grkinič, za vztrajno, požrtvovalno in vzgojno delo z mladimi nogometaši v Nogometnem klubu Šalovci, in šalovski vrtec), po tistom pa ške dvej priznanji župana. Prvo je daubo Boris Jesih, za velki trud pri zbaukšanji povezovanja in sodelovanja Slovencov na obej stranaj granice, drugo pa Sanela Kranjec, za odličn uspeh na maturi. Na slavnostni prireditvi so pripravili tüdi kulturni program, v sterom so se predstavili: pevski zbor društva šalovskih penzionistov, Jernej Slaviček in Vita Lukašev, učenca Osnovne šole Šalovci, in ljudske pevke Kulturno-umetniškega društva Budinci.

Silva Eöry

## MONOŠTRSKA MEDNARODNA LIKOVNA

»Naša kolonija je postala polnoletna,« nas je z nasmeškom na obrazu pri vходу Slovenskega doma pozdravil Franc Gerič, dolgoletni strokovni vodja mednarodnih likovnih kolonij v Monoštru, in dodal, da se je letošnjega 18. desetdnevnega umetniškega druženja med 7. in 16. avgustom udeležilo deset eminentnih ustvarjalcev iz štirih držav. Prevladovali so likovni umetniki iz Slovenije, v razstavnem prostoru Slovenskega kulturnega in informacijskega centra pa so ustvarjali še slikarka s Hrvaške ter slikarja iz Romunije in z Madžarske.

Organizator likovnih kolonij v vzhodnomadžarskem mestu Békés György Csuta se monoštrskih srečanj redno udeležuje že desetletje in pol. »Tukaj se lahko srečujem s prijatelji, ki jih vidim le enkrat na leto. Rad imam to mesto in to pokrajino, ki zelo odstopa od moje,« je priznal madžarski slikar, ki rad ustvarja slike s tehtno vsebino. »Moramo se odzivati na dogajanje v svetu, je pa res, da to ni zmeraj nujno potrebno,« je razmišljal

Tokrat sem se odločila, da upodobim madžarskega ptiča 'turula', v njegovo podobo pa vnesem svojo osebnost in značaj, neko nežnost in neko mistiko.« Hrvaška umetnica je na platno nanašala večinoma pastelne barve, ki pa so ustvarile kontrast z liki ptičev. Mateja Rusak je profesorica likovne vzgoje na eni od varaždinskih srednjih šol. »Rada imam ta poklic, učencem predajam svoje znanje o risanju. Poučujem to, kar tudi sama počnem,« smo izvedeli od pedagoginje, ki veliko ustvarja v akvarelu, ukvarja pa se tudi z jedknicami in kartonskim tiskom.

Pri sosednjem slikarskem stojalu smo med delom zalotili direktorja Muzeja-Galerije Lendava Dubravka Baumgartnerja. »Zadnje čase se bolj posvečam svojemu delu v galeriji, ustvarjanje sem nekako potisnil na stranski tir,« nam je dejal mladi prekmurski umetnik, ki se mu pa je na monoštrski likovni koloniji vendarle ponudila priložnost, da se vsaj za nekaj dni posveti slikanju. »Svojo tokratno tematiko sem načel na lanske

ogledali njegove slike, ki jih je letos posvetil trianonski mirovni pogodbi izpred dobrih sto let. V

jam na nekoliko bolj sodoben način, z živahnejšimi barvami. Na platno prenašam sebe,



Vidni likovni umetniki iz štirih srednjeevropskih držav so v Slovenskem domu preživeli deset p

svojih značilnih barvnih odtenkih je umetnik upodobil brata dvojčka, ki ju je nova meja ločila. Peti ustvarjalec v razstavnem prostoru je bil znani akademski slikar Gábor Bíró iz transilvanskega Székelyudvarhelya v Romuniji, ki je po udeležbi na eni od lendavskih likovnih kolonij v preteklosti tokrat ponovno ustvarjal v porabsko-prekmurskem prostoru. Slovenski slikar s prekmurskimi koreninami Ludvik Pandur pa je v zbirko letošnje kolonije prav tako prispeval dve svoji novi stvaritvi.

V konferenčni dvorani v prvem nadstropju Slovenskega doma smo srečali slikarki iz Slovenije. Takoj po vstopu nas je prijazno pozdravila Vida Praznik iz okolice Novega mesta, ki po lastnih besedah najraje upodablja prizore iz narave. »Dobili smo možnost, da si ogledamo tukajšnjo naravo, svoje vtise vklapljam v svoje slike. Ustvar-

moj realizem se spaja s sodobnim pristopom,« smo izvedeli od slikarke, ki se je z veseljem odzvala povabilu monoštrskih organizatorjev, saj se lahko



Na slikah Darje Štefancič je bujno zelenje alegorija na reko Rabo



Vida Praznik slika tudi portrete, najbolj pri srcu pa so ji vendarle motivi iz narave in pokrajinske slike

György Csuta in dodal: »Človek se stara in spreminja, tako se spreminjajo tudi njegove slike. Moji barvni odtenki so postali temnejši. Danes začnjam slikati natanko tako kot pred dvajsetimi leti, po končanem delu pa opazim, da so moji toni dosti mračnejši.«

Nekaj korakov od madžarskega ustvarjalca je na svoja platna ptiče slikala mlada likovna pedagoginja iz Hrvaškega Varaždina Mateja Rusak. »Preučujem simboliko različnih ptičev.

tukajšnji koloniji, ukvarjam se s problematiko barvnih vibracij, ki nas spremljajo povsod. Lahko jih zaznamo tako v naravi kakor v svojih doživetjih v vsakdanjem življenju,« nam je zaupal dolgoletni udeleženec porabskih kolonij.

Prav tako nepogrešljiv član monoštrske ustvarjalne ekipe je prekmurski madžarski slikar, grafik in likovni pedagog Endre Göntér, ki pa ga ob našem torkovem obisku osebno na žalost nismo srečali. Smo si pa

zaradi službenih obveznosti le redkokdaj udeležuje likovnih kolonij.

Darja Štefancič iz notranjske vasi Unec je poudarila, da izredno uživa v Monoštru tako v ustvarjalnem kakor tudi v družabnem smislu. »Nabor umetnikov je izjemen, ljudje



# A KOLONIJA STOPILA V ODRASLA LETA

so izredno gostoljubni, presenečena sem nad pogoji, ki nam jih tukaj nudijo,« nam je dejala slikarka in

pokazala svoje stvaritve s salamandri na različnih ozadjih, ki simbolizirajo štiri praelemente. Kot rdečo nit lastnega ustvarjanja je označila »presnavljanje vidnega in vnašanje podzavestnega.«

Vse to se odraža tudi na njenih umetninah z motivi iz narave. »Ko sem pripotovala, sem se prepuстила vtisom. To zelenino, to bujnost, to modrino, ki jih to okolje ponuja,

sem stilizirala in prenesla v podobe, ki so alegorija na to krasno reko Rabo. Razpoznavne rastlinske vrste sem nekoliko preoblikovala, sedaj lebdiijo nad vodno gladino in pripovedujejo zgodbo nekega sončnega razkošnega poletja.« Barvni toni Darje Stefančič so pomirjujoči, mogoče nekoliko hladnejši. »To je osvežujoča kopel za dušo,« se je poslovila umetnica.

Organizatorji likovnih kolonij v središču Porabja so v Slovenski dom povabili tudi mlado Monoštrčanko Hajnal Papp, ki obiskuje umetnostno srednjo šolo v Sombotelu. Nadarjenost ji napoveduje bogato ustvarjalno pot, zato so ji omogočili udeležbo na letošnjem srečanju. »Počutim se odlično, okolje me motivira in navdihuje,« je pripovedovala mlada umetnica, ki je pri delu izkoristila tudi pomoč svojega pametnega telefona. »Umetnik se pred delom odloči za svoj koncept. Pogosto pa se zgodi, da nima modela ali pa da mu ta sodelovanje odkloni. Pri nas na srednji šoli poziramo drug drugemu, je pa res, da nam dosti pomagajo tudi digitalne fotografije,« je objasnila Hajnal Papp, ki želi svojo izobraževalno pot nadaljevati na eni od akademij za likovno umetnost.

Ko smo se spuščali po stopnicah Hotela Lipa, smo slišali oddaljene glasove žaganja. Na zadnjem dvorišču, pod leseno streho je stalo tovarno vozilo, polno kosov odpadnega železja. Kipar iz okolice Ljutomera Robert Jurak je pravkar pripotoval in na stojalih razvrščal plošče vseh možnih oblik. »Rad ponovno uporabim stvari, sem človek reciklaže,« je dejal pomurski umetnik in pričel z razlago: »Kose železa sem večinoma našel na odpadu, nekatere od njih pa mi je podarilo podjetje iz Monoštra. Kose razžagam s fleksom, nato pa jih pričnem sestavljati s pomočjo varjenja. Najpomembneje je dobiti obliko, po tistem gre že vse lažje.«

Če ne bi se ravno v tistem trenutku ulil dež, bi morda prišli suhi v sosednjo garažo, kjer je svojo stvaritev očetovsko nežno

ski in rastlinski svet. Brez nje ga ne morem, iz njega črпам svoje misli, sanje, ideje, ki jih nato na sebi lasten način upo-



Mlada hrvaška likovna pedagoginja Mateja Rusak se je posvetila simboliki ptičev



Starosta madžarskih kiparjev Ferenc Király že desetletja sodeluje s kolegi iz Železne županije, tako tudi iz Monoštra



Direktor Muzeja-Galerije Lendava Dubravko Baumgartner je s premišljevanjem o barvnih vibracijah pričel na lanski monoštrski koloniji

Pod rokami mojstra je počasi začela nastajati podoba železne ribe, saj ima Robert Jurak zelo rad te vodne živali, še posebej panonske vrste. Čeprav umetnik ustvarja tudi v lesu, kamnu in glini, je tokratno delo na željo naročnikov pripravil iz železa. »Riba bo stala v parku za monoštrsko občinsko zgradbo,« smo še izvedeli za slovo.

popravljal starosta madžarskih kiparjev iz Lendave, Ferenc Király. Prekmurski umetnik je že pred leti praznoval svoj 80. rojstni dan, s svojo vitalnostjo pa je lahko zagotovo vzor marsikateremu svojemu vrstniku. Skoraj nikoli ne odstopa od svoje glavne teme, ki je narava. »Ta motiv se mi je usedel v dušo, ta naravni, torej človeški, žival-

dabljam,« je poudaril kipar, ki je prav tako stalen gost kolonij, in zaključil: »Moji materiali so klasični. Ne dotaknem se plastike, delam samo z glino, kamnom, lesom in bronom.« Monoštrske mednarodne likovne kolonije že vrsto let skupaj financirata Zveza Slovencev na Madžarskem (iz podpore Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu iz Ljubljane in podpore sklada Bethlen iz Budimpešte) in Občina Monošter. Tako je torej naravno, da dobita obe organizaciji podpornici po eno stvaritev vsakega sodelujočega umetnika. »Vsi ustvarjalci puščajo za seboj kompozicije, s katerimi se lahko ponasamo po vsej Evropi. Hodimo pa še v otroških čevljih, kar se tiče koriščenja evropskih sredstev, saj bi lahko preko meddržavnega sodelovanja med obema obmejnima pokrajinama pridobili več sredstev tako za Monošter kakor za Lendavo,« je poudaril strokovni vodja Franc Gerič in ponovno podčrtal, da so porabske likovne kolonije stopile v odraslo dobo. »Prepričan sem, da smo na dobri poti. Dolgoročno pa računamo na to, da bo tudi lokalna politična sfera podprla našo zamisel o ustanovitvi zanimive galerije v samem centru Monoštra. Na vidiku so mladi strokovnjaki in ustvarjalci, od samih tukajšnjih veljakov pa bo odvisno, kako naprej.«

-dm-

foto: Cs. Steffl, K. Holec

## ŽELEZNA ŽUPANIJA

Malo prašičov je v Železni županiji

Tau, ka je malo prašičov v Železni županiji, se vidi tudi pri nas po vasaj v Porabji. Prvin skur pri vsakšom rami so krmili prašiče, zdaj samo tu pa tam, pomalek tau baude kak s kravami, v tri vesi enga prašiča ne najdemo. Tisti, po vasaj, steri samo zase držijo prašiče, tau pravijo, ka se tak ne splača, če iz baute krmijo, falejš vöpridejo, če decembra cejlo ali pulonja svinje küpijo. Cejlak druga bi bila situacija, če bi nej bilau telko divjačine pa bi sildje doma leko pripauvali. Dapa zdaj že tak vögleda, ka je nej samo tisti, steri za svoj tau krmijo, menje, liki menje prašičov majo tisti vekši pavri (prašičerejci) tö, steri se samo s tejm spravljajo. V dvajsti lejtaj je na frtau spadnilo (na 2 miliauna) število prašičov v rosagi, dapa tendenca se je nej stavila, od leta do leta je vsigdar menje svinj. Pa tau se dogaja tak tö, ka zdaj - zavolo bolezn prašičov (afriške kuge) - v sosedni rosagaj na trgi fejst iščejo vogrsko mesau. Pa če bi še tau nej dojšlo, vlada je znižala prometni davek svinjskoga mesa pa zavolo tauga 2,2 kilogramov več mesa pogejmo na leto.

Železna županija je tretja od zar na Vogrskom, gde najmenje prašičov krmijo, slejdnja je županija Nograd (6 gezero svinj majo), v županiji Heves 17,1 gezero, pri nas pa 22,6 gezero. Na število prašičov fejst vpliva tau tö, ka dosta fele bolezn je, ka jih dotejga mau nej bilau. Vogrski pavri, steri se s prašičererejov spravljajo, velko srečo majo, zato ka so pri nas samo na vzhodnom tali rosaga registrirali afriško kugo pri divji svinjaj, na Prekodonavju (Dunántül) nej.

Karči Holec



## OD SLOVENIJE...

*Kazensko ovadil Zajca in Šarca*

Komisiji državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta na zahtevo državnega svetnika Branka Tomažiča razpravljali o reševanju problematike upravljanja velikih zverí in zahtevali hitrejšo izvajanje interventnega zakona o odvzemu medveda in volka iz narave. Po sestanku je Tomažič kazensko ovadil ministra za okolje Simona Zajca in premierja Marjana Šarca. Očita jima nevestno in ne dovolj ažurno delo pri izvajanju interventnega zakona o odvzemu medveda in volka iz narave. Sindikat kmetov Slovenije pa je zaradi objektivne odgovornosti za pogoste napade volkov na drobnico pozval k takojšnjemu odstopu ministra za okolje Simona Zajca. To in druge zahteve je sindikat predstavil tudi na protestnem shodu kmetov v Velikih Laščah.

### *MLADE NAJBOLJ TARE STANOVANJSKA PROBLEMATIKA*

Ob mednarodnem dnevu mladih (12. avgust) so se predstavniki mladinskih organizacij srečali z ministrstvom za izobraževanje, dijaška in študentska organizacija pa sta predstavili tegobe na področju stanovanj. Sodelujoči so poudarili, da je k reševanju izzivov treba pristopiti z medsektorskim sodelovanjem ter v dialogu z mladimi. S takšnimi srečanji mladim sporočajo, da lahko z aktivnostjo v družbi marsikaj spremenijo, je povedala državna sekretarka na ministrstvu za izobraževanje Martina Vuk, ki stanovanjsko problematiko ocenjuje kot perečo, spomnila pa je tudi na pozno odseljevanje od staršev. Za reševanje izzivov mladih je treba odpreti dialog, je povedal direktor urada za mladino Tin Kampl. Pri pripravi politik pa je treba imeti tudi jasne podatke. Za prihodnje leto tako načrtujejo izvedbo raziskave mladina 2020.

## KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

### CVETJE Z DOMAČEGA VRTA

Nam nekaterim je dano, da s cvetjem, z rožami lahko ustvarjamo, oblikujemo in se veselimo ter uživamo pri delu, in sicer predvsem takrat, ko cvetje natrgamo na domačem vrtu ali ga nabereмо



*V aranžmaju je izander, ki sem ga natrgala doma pod perzijsko bukvičo. Ima dvojno vrednost, je pokrovna rastlina, ki raste tam, kjer trava ne uspeva, lepo cveti v belozeleni barvi v aprilu in maju in se da uporabiti v aranžmaju kot obrobek dekoracije. Hortenzija je v mojih dekoracijah nepogrešljiva in zapolnjuje večji del prostora. Obkrožajo jo plodovi barvaste krčnice, ki raste na vrtu kot lep grmiček. Zeleni šaš pa je za višino dekoracije.*

v naravi. Takrat je to velik užitek. Kaj nam pomeni cvetje? Mnogo.



*Na vrtu sem narezala zelenje špargljev in cvetoče frezije, dodala nekaj vejic krčnice in šopek je pripravljen za rojstni dan za vnukinjo*

S cvetjem osrečujemo ljudi. Cvetje je način komunikacije, je simbol ljubezni, spoštovanja, hvaležnosti. Podarjamo ga ob različnih priložnostih.

Nedavno sem naredila šopek za

prijateljico iz cvetja z domačega vrta. V šopku je bilo cvetje iz njenega otroštva. Ker je ni bilo doma, sem ji ga postavila pred vrata. Ko me je poklicala in se mi zahvaljevala, je bilo čutiti solze sreče. Tako zelo je bila srečna, ko je podoživljala otroštvo in hojo z bosimi nogami...

Ko obiščemo bolnika, ki ne potrebuje nič drugega kot zdravje, mu cvetje prinese neizmerno srečo in veselje. Cvetje izraža čustvo, ki se ga težko opiše, ljubezen, spoštovanje, nežnost... Zdi se mi, da Slovenci premalokrat podarjamo cvetje, posebno ob obiskih. Razpoloženje ob cvetju z domačega vrta je čisto drugačno. Šopek lahko podarimo kar tako, ko smo povabljeni na kavo.

Pri oblikovanju cvetja je pomembna kombinacija barv. Pri barvah veljajo nekatera pravila, vendar si jih lahko prilagodimo. Rdeča barva je zelo vpadljiva, saj vedno izstopa, velja za kontrastno barvo med zelenjem. Cvetja z izrazito

modro barvo je malo, več je vijoličnega. Rumenega cvetja je veli-

### *NA MIZI NAJ RAZVESELJUJE POLETNO CVETJE*

Šopek je skupek povezanih ali nepovezanih cvetnih stebel, cvetovi pa so razporejeni razmeroma gosto. Šopek rezanega cvetja je



*Razkošje poletnih aster in zgodnjejesenskih vrtnih aster. Ogrodje aranžmaja sta drevesasti bršljan s plodovi in cedra. Dodatek so plodovi platane, statica, perjanka in sporiš ter temnordeč ščir.*

okras prostora, našega prebivališča, na mizi, ob kateri si vzamemo čas za družinski pogovor ali za pogovor z gosti. Domačega cvetja se vedno razveselimo, in to ne le ob osebnih praznikih, pomembnih življenjskih dogodkih, ampak tudi vljudnostnih obiskih.

poleti, ko ga je v izobilju. Eden izmed največjih užikov poleti je, da na vrtu lahko nabereš cvetje, ki oddaja nenavadne vonjave (plamenke, vrtnice, lilije). Nema-

lokrat prinašamo v dar enolično cvetje, ki ga pač rutinsko izbiramo v prodajalnah s cvetjem. Le malo je takih, ki si upamo in želimo prinesiti v dar naravno cvetje, pridelek z našega vrta. Znanih je veliko najrazličnejših načinov oblikovanja šopkov. Okusi so različni in vsakdo lahko po svoje oblikuje šopek iz različnega cvetja v primerni posodi ali vazi. Za en cvet lahko uporabimo steklenico, posebej če je privlačne oblike in barve. Steklenico lahko tudi po želji prebarvamo in uskladimo s cvetjem. Poseben čar imajo šopki, ki nam jih podari ljubljena oseba. Pogosto si želimo, da bi se takšen šopek

ohranil dalj časa. Nekateri se ne morejo odpovedati spominom in šopek posušijo.

Že spomladi načrtujemo zasaditev enoletnic (cinije, poletne astre, sončnice, kozmeje) in gomoljnic (dalije, lilije), ki nam bodo poletni okras na vrtu in za



*Pri sosedovih je rasla cela paleta bergenij kot živa meja, zato sem jo uporabila v aranžmaju v sozvočju z belo cvetočim izandrom in modro hrušico.*

Cvetje priključuje prijazen nasmeh na obraz tistega, ki ga oblikuje in tistega, ki mu je namenjeno. Večkrat pozabljamo, da izviren šopek ali dekoracijo lahko naredimo iz cvetja z vrta, posebej

rezano cvetje. Trajnice za rezanje, ki se dolgo ohranijo v vazi, posebno jeseni ali spomladi, so plahtica, pajčolanka, ameriški slamnik, bodoglavac, možina, orlica in turški nageljni.

*Olga Varga*



Martina Tratnjek iz Böltinec ma folkloro zapisano v genaj

## NA BREJGI TRNINA

V naši novinaj smo že pisali o tom, ka se je na letošnjom 49. mednarodnom folklornom festivali domanja folklorna skupina KUD Beltinci predstavila z odrsko postavitvijo, stera je mejla naslov Fašenek in Lenka: »Ja, rejsan smo se letos odlaučili, ka nemo merno plesali, liki malo bole veselo, poskočno. Za osnovo smo si vöodabrali omenjeniva dva porabskiva fašenskiva lika. Znamo, ka je fašenek takši običaj, steri je bole špajsen in zabaven, in takšni so tüdi plesi, tak porabski kak gorički, stere smo zaplesali na odri. Tě, malo bole hitre plese naši plesalci tüdi trno radi plešejo,« je raztolmačila Martina Tratnjek, stera je ob pomauči knjig in strokovnjakinje Nežke Lubej pripravila nastop domanje folklorne skupine na letošnjom böltinskom mednarodnom folklornom festivali.

Naša sogovornica je s folkloro gorrasla, vej pa je biu že nje-

seti lejtaj v njoj začnila tüdi plesati. Furt mi je bilou fajn plesati pri folklori, tüdi zatau, ka se mamo trno fajn, nej samo pri plesi, tüdi inäči se dosta drüžimo in zabavamo. V našom kraji je rejsan velka folklorna tradicija, dosta lüstva se s tem spravlja, pa tüdi tisti, steri ne odijo k folklori, znajo skor vsi zaplesati bar sotiš in šamarjanko.«

Folklorniki so veseli, če leko dejo nastopat tüdi zvün domanjoga kraja. Že večkrat so se Böltinčani notpokazali tüdi v Porabji, nazadnje letos junija na sprejemi, steroga je generalni konzul RS Boris Jesih pripravo v Monoštri ob

kročka, vej pa jo je dosta vsega zanimalo: »Tau me je pripelalo do toga, ka mi je furt falilo cajta. Najbole rada sam odila h gledališki sku-



Martina Tratnjek

pini, pa k pevskomi zbori in tak tadale. Včila sam se špilati tüdi na flavto. Morem prajti, ka sam že od malih naug trno rada v družbi, med lidami.«

Po zgotovljeni osnovni šauli se

coščina, tretji pa španščina. Priznati morem, ka se je najbole žmetnau navčiti francoski gezik, tak ka toga najmenje znam. Razmem dosta, problem je z gučanjom, sploj te, če gezika aktivno ne nücaš.«

Po gimnaziji je Martina Tratnjek šla v Ljubljano, gé je študerala politologijo in obramboslovje. Brž je prišla gor, ka je tau nej študij za njau. Vse vižge je napravila brez problemov, po tistom pa se je rajši vpisala na Pedagoško fakulteto v Maribori, gé se vči za tau, ka de leranca za razredni pouk. »Priznati morem, ka mi je Ljubljana lepša kak Maribor. V varaši pod Pohorjom niti ne živem, liki se ta samo vozim na predavanja (előadás) in vižge. Ges sam trno rada v Prekmurji in brodim, ka mo po zgotovlenom študiji, ške dve leti me čakata, tüdi doma ostala. Najrajši bi včila na naši, böltinski šauli, gé že pomagam, vej pa vodim mlašečo folklorno skupino, v steroj plešejo tisti, steri odi-



Na domačem odru

ni pokojni dejdek Boris Žalig dugoletni vodja folklorne skupine v Beltincaj, po tistom pa je tau delo prejkvzela njena mama Valerija Žalig, za stero znamo, ka je že dostakrat pomagala tüdi porabskim folklornikom: »Ges plešem že od malih naug. Nejsam sicer plesala v mlašeči folklorni skupini, vej pa sam že od malih naug z mamo odila na vaje odrasle folklorne skupine, tak ka sam pri de-

slovenskom državnom svetki, dnevi državnosti: »Ob tistoj priliki smo notpokazali naše plese. V kratkom mo šli nastopat v Gradec, v Avstrijo. Radi demo, če nas kama inan povabijo, ka pokážemo svojo kulturo pa te ške kaj nauvoga vidimo in spoznamo nauve lidi.«

Martina Tratnjek ma lepe spomine na mladost. V šauli se je rada včila, pouleg toga pa je skor nej vönjala niti enoga



Nastop v Monoštri na Generalnom konzulati

je - tak kak v zadnji lejtaj dosta mladih Prekmurcov - odlaučila, ka nede šla na soboško, liki na ljutomersko gimnazijo: »Ges sam šla v Ljutomer zatau, ka ti tam dajo priliko, ka se leko včiš več tihinskih gezikov, tüdi francoščine pa španščine, tüdi ruščine. Moj prvi tihinski gezik v šauli je bila angleščina, drügi fran-

jo od 1. do 4. razreda osnovne šaule. Šaularge so rejsan flajnsni, vidi se, ka folkloro v našom kraji dosta pomeni in lidge z njauv živejo,« je na konci ške pravla Martina Tratnjek.

Silva Eöry

Kejpi: Silva Eöry in osebni arhiv Martine Tratnjek

## ... DO MADŽARSKE

Kje je največ alkoholiziranih voznikov

Policija je objavila podatke kontrol voznikov v zadnjih šestih mesecih, po katerih je vozilo v alkoholiziranem stanju kakih deset tisoč voznikov. Na podeželju so dobili največ šofejev pod vplivom alkohola v majhni vasi Somogydab, ki ima približno petsto prebivalcev. V tej vasi so kontrolirali 44 voznikov, pri katerih je bil alkotest pozitiven. Med njimi ni največ domačinov, temveč tujcev oz. ljudi od drugod, saj prav ta vas gosti največ srečanje terenecv v Evropi. Tudi tretje uvrščeno naselje, kjer so našli 14 voznikov pod vplivom alkohola, se lahko zahvali za ta sloves prireditvi, džezovskemu pikniku.

V Budimpešti je najbolj alarmanтно stranje v II. okrožju, v mondenem predelu glavnega mesta, ki se mu drugače reče Rožnik. Tu je policijska kontrola dobila 168 alkoholiziranih voznikov.

Lahko volijo in tudi kandidirajo na občinskih volitvah

Nemadžarske državljane iz držav Evropske unije, ki imajo naslov na Madžarskem, da Državna volilna komisija avtomatično na seznam volivcev, tako bodo lahko volili na občinskih volitvah in - če želijo - bodo lahko tudi kandidirali, torej pripada jim aktivna in pasivna volilna pravica. To je razlika med občinskimi in evropskimi volitvami, ob zadnjih so se morali namreč sami registrirati.

Na lokalnih volitvah, ki bodo potekale 13. oktobra, lahko evropski državljani volijo župane in občinske svetnike, ne morejo se udeležiti narodnostnih volitev. Glasujejo lahko tudi azilanti, ki pa nimajo pravice kandidirati ne za župane in ne za svetnike občin.



## CEJLA DRUŽINA JE V MERIKI DELALA

Joži Dončec v Števanovci eden najlepši ogravec ma v Porabji, gde vsefele drejvge, grauzdje, rauže pa baug vej, ka še raste. Gda sem pri njema odo, te je ranč s škaricami nika obrezavo. Rad bi redno kaulak pogledno v taum lejpom püngradi, dapa zdaj je nej bilau zatau časa, zato ka stare kejpse sem ušo gledat pa prebirat. Še prvin kak bi Joži po škatülo ušo, eden talejr je predmé djau pa samo telko pravo, ka te je že tū več kak stau lejt star. Gda sem ga bola pogledno, te sem vido, ka tau je nej



Joži Dončec (Mimi) iz Števanovec

oča mlado mráu, on je 1846. leta rodjeni bejo. Ženo je s Slaskoga, iz Čepinec emo, Črenko

dejdek je pa leta 1926 domau prejšo. Ka je brata tau bejo, tejsi gröjnt je dolatjöjpo, pulonje je pa tak odišlo, gda se je njegva mati znauva oženila. »

*- Odkec je dejdek ženo emo?*

»On je ženo tū s Slaskoga emo, iz Dolejnec, tak se je zvala, ka Franciška Nemeš, po iži so se tak zvali, ka Srejdnji.«

*- Gda je tvoj dejdek leta 1926 nazaj prejšo, te so tøj ram zidali, ranč tak kak največ lüstva tistoga reda, steri so domau z Merike prišli?*

»Oni so že z Merike domau pošilali pejnaze, Totustji so niša žlata bili, pa te njé so prosili, aj dočas njim ram vönapravijo, ka oni domau prejdajo.«

*- Na taum malom kejpji, steroga v rokej držim, je vejn cejla Dončecova družina dolavzeta, če dobro vidim.*

»Te tjejp so še v Meriki napravili, dejdek, baba pa štirje mlajši, Djanoš, Mariš, Marac pa moj oča so dolavzeti.«

*- S tej mlajšov kelko se je v Meriki naraudilo?*

»Trdjé v Meriki v Brunswicku, Mariš, ona nej, ona se je že doma naraudila.«

*- Na drugom kejpji, steroga sem v rokau vzejo, sta pa baba pa dejdek, dapa že so starejši, tau se vej, gde se je te kejp redo?*

»Te tjejp je že tøj doma pred ramom napravljani, tøj so že rejsan starejši bili. Tjelko so stari bilej, ne vej, dapa te

edno leto kasnej.«

*- Tvoj oča so kelko časa živeli v Meriki?*

»Moj oča je petnajset lejt žejvo



Talejr iz Merike s kejpji babe pa dejdeka pa njiniva dva deteta

v Meriki, tam odo v šaulo, on je vedo angleški gončati, pisati tū.«

*- Tvoja mati je iz Števanovec ali s kakšne druge vesi bila?*

lo, najbola tisti, steri so delat odli. Najšo sem eden stari tjejp, gde so tisti dolavzeti, steri ali na Nemško (v Avstrijo) delat ali na repo dejo. Prvin so se tašoga reda dostakrat dali dolavzeti, večkrat sem že gleda te tjejp, dapa nikoga ne poznám. Zato ka te tjejp je že tū fejst stari, tej starci, ka so dolavzeti, so že vsi davník pokopani.«

*- Najprvin si mi pokažo eden taši tjejp, eden talejr, gde so dejdek, baba pa dva dateta dolavzeta, sto sta tejva dva maliva na tjejpji?*

»Tau je v Meriki bilau naredjeno, eden je moj oča, drugi pa vejn Marec, ka je mlado mráu.«

*- Kak od matare tak od oče dejdek pa baba, tak tvoj oča pa mati so vanej v Meriki de-*



Družinski kejp z Merike

reden talejr, na taum talejri so kejpji, tauga na stenau trbej obesiti.

*- Joži, prvin kak bi kejpse začnili gledati, mena malo od svoje družine, od oče, od matare pa od stari starišov pripovejdaj, zato ka mo te bola znali od kejpov pripovejdati.*

»Moj dejdek pa baba sta kauli 1900. leta v Meriko odišla, moj oča se je že tam naraudo leta 1911.«

*- Zaka so tak daleč odišli, tøj doma nej bilau dela?*

»Tau je tak bilau, ka je dejdeka



Baba pa dejdek doma na starejša leta

dejdek pa njegvi brat v Meriko odišla, brat je tam austro, moj

so kaulak osemdesetpet bili, gda so mrli leta 1969, baba pa

»Moja mati se je že v Števanovca narodila, dapa njena mati je iz Andovec bejla, oča pa iz Verice Sabatin bejo. Tej so tū vanej v Meriki bilej, pa gda so domau prišli, te so tøj v Števanovca ram tjöjpili.«

*- Tøj je naprej prišo eden potni list od tvoje materé iz leta 1937.*

»S tejm pašošom je odla vö na Nemško (v Avstrijo) delat, znautra je eden štempli, gde tau piše, ka Neumarkt. Tau je tam, kak prejk Dolejnjoga Senika demo, prva ves, največ lüstva odtec je tam prejkod-

*lali. Ti si že ovak zmišlavo, ti si nikan nej ušo pa ranč si več nej mogo za volo meje. Ti si svoj križ že doma slüžo.*

»Istina, ka sem nej ušo vö z rosaga, dapa zato daleč kraj sem bejo od dauma. V Budimpešti sem se včijo pa deset lejt sem tam delo. Zdaj sem pa že, hvala Baugi, v penziji pa več nikan mi nej trbej titi, tau delam doma, ka štjem, najraje vanej v ogradcí delam, pa če je tak, te dem malo ribe lovit.

Karči Holec

Foto: K. Holec in osební archiv Jožina Dončeca



## Boter kokaut

Približavo se je zranek, kokaut pa je eške spau pod strejov. Na gnauk ma je na glavau spadnila edna slama, štero je vöter vö s streje potegno. Kokaut se je prestrašeno prebūdo, ednoga zamuknjeno kikiriko pa začno leteti gor na brejg. Srečo je reco, štera ga je pitala:

»Kama se tak pašcite, boter kokaut?«

»Po svejti, po svejti!« je kričo kokaut. »Baug pomagaj! Zemla se trausi! Zidine se rüšijo, trami se terejo!«

Reca ma je brz valas dala:

»Pa dém ge tö z vami.«

»No, samo pojte, pojte!« go je pazuvo kokaut.

En cajt sta ojdla ino srečala mačko. Mačka je pitala kokauta:

»Kama se tak pašcite, boter kokaut?«

»Po svejti, po svejti! Zidine se rüšijo, trami se terejo!« se je drau kokaut.

Mačka ga je prestrašeno pitala:

»Aj ge tö dém z vama?«

»No, samo pojte, pojte!« je dau valas kokaut.

Pa so šli, šli tačas, ka so nej prišli k ednoj pastérskej kuči, pred šterov je manjarivo eden pes. Gda je pes zagledno špajsko kompanijo, je skočo na nogé, strauso praj s sebé, zdignó rép pa pito:

»Kama se tak pašcite, boter kokaut?«

Kokaut ma je raztomačo vse kak drügima dvöma, pa je pes ranč tak ž njimi üšo. Tak so stapali; na pauti so eške ssebov vzeli somara, te pa eške günci ino ništerne drüge drauvene stvarine.

Šli so pa šli. Že so fejt lačni bili, vej so pa cejli den ojdli, nauč se je tö spiščavala. Šli so prej ednoga veukoga lesá, vsikdar dale tačas, ka je nej spadnila žmetna kmica. Te so več nej mogli dale titi, stavili so se lačni, trüdni pa obvüpani. Kokaut je zleto na edno visiko drejvo ino v daljini zagledno eden drauven posvejt.

Gda je svojim tivarišom tau povödo, so vsi veseli gratali pa se vküper napautili na tisto mesto. Tak so prišli do ednoga rama na samom.

Kokaut, poglavar cejle kompanije, je pravo somari:

»Postavi se k stenej pod auk-

čüle, se je vsakša potrudila s svojim glasom: somar je regülo, günci je müko, reca se je reketala, mačka je čemerno krnjavkala, pes je kavülo pa lajo. Kauli rama je takša strašna larma gratala, ka so se tauvange graubo prestrašili,



nom, pes pa aj ti staupi na rbet ino lepau pogledne, ka v iži geste.»

Somar je staupo k stenej, pes pa ma je skočo na rbet. Gda je pokukivo na okno, je vüdo, ka so vrnau spekli polento ino se nalečüvali k večerdji. Iža je bila puna tauvanov. Gda je kokaut tau čüu, je veselo gorskočo ino pravo:

»Dobro, dobro! Čakajte, vse de naše! Aj nas Baug živé! Nemo vkraj od glada! Es poslušajte: ge zletim na té baur, ka bi vüdo, ka se v iži godi, vi pa se skrijte tü pa tam kauli kuče. Gda pride pravi cajt, začnem sploj na glas kikirikati. Gda me čüjete, aj se vsakši zglesi krepko pa strašno.«

Tak so včünili tö. Kokaut je zleto na baur, drüge stvarine pa so se skrile, vsakša za svojim kiklium.

Zmejs so tauvange dojseli kauli veukoga stola ino začnili večerdjo gejt. Te pa je kokaut prijó tak na glas kikirikati, ka se ma je gut skoro razpočo. Gda so tau drüge stvarine

njali so večerdjo, zbežžali vö s kuče ino se skrili daleč v lesej. Te pa so stvarine staupile v ižo ino se nagéle vsega dobrega. Po tistom so odišle počivat. Kokaut je zleto v raur, mačka je küčnila na gniške, pes se je raztegnó pod stolom, reca se je spravila v kanklo, puno z vodaup, somar je dojlegno pred dvere, günci pa k stenej. Vsakša stvarina je najšla svoj kaut.

Gda so že vse zaspale ino se jim je že lejpo senjalo, se je prišverco eden tauvan nazaj k rami ino pokukivo na okno. Videti je sto, kak je kaj znautra, pa ali če je eške mogauče kaj za gesti. Vse je bilau kmično ino tüo, zatok je na raji opro dveri ino staupo zdravan k gniški, ka bi zaküro odjen. Gda je bliže prišo, je zagledno dvej žerdjavivi vaugeldji ino začno brz fuditi v njija. Depa tau so mačeče oči bilé. Mačka je čemerno skočila na nogé pa tauvana grdau poškrabala. Strašno ga je bolelo, zatok je oči zdignó prauti rauri. Ranč

v tistom ipi je kokaut ozajek nika vöspüsto, blata je v tauvana oči spadnila. Zatok je odleto k kankli, ka se muje. Te se je prebūdila reca pa začnila v vodej trepetati s perautami, tauvana je cejloga pošprickala. Té je zgrabo brsačo, ka bi se obriso, pa so ga ovce, štere so se skrile počivat v brsačo, čemerno popikale. Tauvan je skočo k stauli ino staupo pisej na rép. Tisti ga je včasik v nogé vgrizno. Srmak je leto prauti dverim pa je vdaro v somara, šteri ga je tak krepko brsno, ka je spadno günci na glavau. Günci ga je z orami čemerašto lüčo skaus dveri. Tak je nesrečni tauvan obležo pred ramom cejli pobiti. Po malek se je spravo na nogé ino odišo k tivarišom, šteri so že prihajali nazaj. Gda so ga zaglednili takšoga prestrašenoga pa stučenoga, so se ma začnili hrzati pa špotati. Un pa jim je pravo:

»O, ne smejte se, padaške! Fertig sem! Strašno so me kaštigali ino vam de se ranč tak godilo, če se povrnéte v ram. Veuka hüdobija je nad nami, ka smo telko lagvoga včünili.

Gda sem v ižo staupo, sem sto oprvin odjen zaküriti ino začno sem fuditi na žerdjavo vaugeldje. Nikši staur pa me je graubo po obrazi poškrabo; zdignó sem oči pa me je nikši vrag polejau z majterom; paščo sem se mujt, pa me je eden cveglar, šteri je v kankli küčo, cejloga pošpricko; isko sem brsačo, ka bi se obriso pa so me nikše igle popikale; skočo sem k stauli, pa me je Šatan s klejščami zgrabo za nogau; leto sem k dveram, pa me je nikša hüdobia tak krepko brsnila, ka sem prileto samoma Zlaudiki na oré, šteri me je skaus dveri včasno! Zdej sami vidite, kakši sem. Fertig smo, vam pravim, fertig! Bežimo, ka se nam ne zgodi eške kaj üšoga!«

Na té rejči so se tauvange vsi prestrašeno obrnauili, zbežžali ino razleteli na vse konce, ka smo od nji več nikdar nej čüli v našom rosagi. Vse tau pa zavolo botra kokauta, Baug ma daj zdravdje! Stvarine pa so vse odišle dale po svejti.

Na domanjó rejč obrno:

-dm-

Ilustracija: -mkm-

## SPET SE JE SLIŠALA ROCK GLASBA



Že tretjič so v Monoštru – tokrat v parku ob baročni cerkvi – organizirali festival Gotthárd, katerega cilj je predstavitev amaterskih rock skupin. Ob gostiteljskem ansamblu „Médincsájna“ je poslušalce zabavalo šest rock skupin.

LRH

Fotó: Szonja Kóbor



## »Zročim ti gnes svoje oči, svoja vüja, svoja vüsta ...«

Biu je prvi zranek, gda je sunce nej vse poprejk sijalo. S padašom sva se vrnau v ponejlek napautila na Gorenjsko, vej sva pa vüpala, ka neva preveč turistov srečala. Zнала sva: risauski ponejlek je v Sloveniji nej svetek, liki prausen delaven dén.

Rejsan je na avtocesti prauti avstrijskoj grajnci nikše nevole nej bilau, gladko sva se pelala pod čemernimi, črnimi oblakami. Luft je tó nej čisti biu, zatok so se gorenjske plamíne bogéče skrivale pred naja očami. Nej sva se paščila, pravla sva si, ka dvej veukivi vodé - na Bledi pa v Bohinji - naja počakata,

sledik pa venak sunce tó naprejpride. Odpelala sva se na najvejšo slovensko prauškarško mesto, v Brezje.

Baziliko Marije Pomagaj na leto kauli štiristau gezero vörniov gorpoiske, računajo, ka je od leta 1800 palajfi 13 miljaunov lidi tá privandrivalo. Najvekšiva svetka tam držíjo 24. majuša, na svetek Marije Pomočnice kristjanov, pa 15. augustuša na veuko mešo. Na letošnje risausko nedelo je tó dosta Slovincov prišlo, nama je pravo bautoš, šteri je klabúke odavo, če rejsan je biu veuki parkplac djenau te skoro prazen.

Pauleg bazilike stogi veuki kip (szobor) pápe svetoga Janoša Pavla II., šteri so majuša 1996 gorpoiskali slovensko narodno svetišče ino molili pri čudodelnom kejpí Marije Pomagaj. Müva s padašom sva si tó stela pogledniti erično podobo, depa v cerkvi je vrnau meša bila. Zatok sva si vanej tačas dva klabúka prauti sunci kúpila, mali muzej z

betlehemami s cejlóga sveta pa je biu na žalost zaprejtí.

Po meši sva s pravi kraj cerkve poglednila čudodelno podobó. Kejp je v nekdešnje malo cerkev svetoga Vida prišo na začetki 19. stoletja, za njega



Januara 1971 je brezjansko baziliko gorpoisko argentinski ježuít Jorge Mario Bergoglio - gnes pápa Francíšek

volo so zozidali kapejlo. Za en malo se je v krajini že gučalo, ka je brezjanska Marija ozdravila sploj žmetne betežnike, tak so slovenski vörniovke, tak so slovenski vörniovke začnili tá ojtí od vseposedik. Domanji plebanoš so iskali pomočnike, ka bi zozidali vekšo cerkev, končno so nauvo baziliko oktobra 1900 posvetili kardinal pa goriški nadpúšpek Jakob Missia.

Za sedem lejt so milostivni kejp kronali z zlatov kronov, en malo pred drügov svetovnov bojnov pa so v red vzeli veuki plac pred cerkvov za svete meše na prauštom. Gda so leta 1941 Nemci prejkvzeli Gorenjsko, je eden tišlarski ináš na skrúma vöminiu čudodelni kejp na edno kopijo, original pa je prejk Rovačke prišo v Ljubljano. Na svoje gnešnje, končno mesto se je povrno leta 1947, pa če rejsan je tistoga ipa rosag trnok prauti vöri biu, so začnili prauškarge tá ojtí s kaulami, piciklinami, cugom pa eške pejški tó.

Gnes má kejp zlate ráme z veukimi listi. Gda sva s padašom tóoma sejdla v kapejli, sva vidla, ka dva vörniovka na kole naj pomalek kauli milostivne podobe plezdita pa molita. Gvüšno sta veukiva grejšnika, sva brodila, pa jima žeješla, aj Blajžena Divica sprosi odpúšcanje njija grejov.

Za malim oltarom so stené vse pune takzvani »votivov«, mali darov Mariji Pomagaj, s šterimi vörniovke valo davajo Materi Božoj, ka je je vö z veuke stiske ali betegá pomogla. Največ je fotografij pa kejpov, depa najdemo male železne rauke, nauge, vüja, oči, štere so zdrave gratale, ranč tak. Gestejo edne veuke knige tó, v štere leko vsakši nutspíše svoje prošnje pa vále Mariji. Müva s padašom sva na eden cvek gorzvezala eden mali pejkli.

Nébo je bole čisto gratalo, tak sva si nazaj v avto vsela pa se napautila prauti Bledi. Nej je bilau dosta mašinov na avtocesti, gda pa sva doj na glavno poštíjo prišla, je vse bole pomalek gratalo. Pred nama se je pelalo kauli dvajsti piciklašov, tau pa gor na brejg. Nika sva nej mogla, vej so pa na drügoj strani cejli čas prihajali avtonge. Tak sva je sprevajala vse do centra Bleda, gde sva se je končno rejšila.

Gor na grad na Bledi se gnesnedén malo ovak pride, kak liki sem biu ge včeni. Table pautnika odpelajo daleč vö z varaša, ka bi se sledik po strmoj poštíji do parkplaca pod gradom pripelo. Na srečo je vrkaj vrnau edno mesto bilau. Naja teorija je velala: rejsan je nej tak dosta turistov bilau kak liki za vikende. Na gradi, o šterom so v papéraj oprvin leta 1011 pisali, sva s padašom gorpoiskala kapejlo svetoga Albuina, šteri púšpek je té grünt od nemškoga cesara dabo. Na vrnjom dvoriški sva si poglednila eške muzej, šteri nutpokaže pripovejst krajine kauli Bleda od bronasti cajtov vse do gnešnji dni. Zvün inda-

šnji gvantov pa omarov sva vidla drauvno železno pávo, »ftiča s Paradičoma«, šteri je grato simbol Bleda. Z aukna sva stela videti vreje Triglava, depa vrnau te se je skriu za ednim oblakom.



Z grada se lepau vidi »okolšna ta, podoba raja«

Od vrkaj pa sva lepau vidla jezero, štero na srejdi eden otok (sziget) z Marijinov cerkvov má. Odlaučila sva se, ka go gorpoiskeva, vej se pa leko z malimi čanaklinami (»pletnami«) na otok pride. Spistila sva se po krivoj poštíji v dolino pa sva se na začetki nika nej brigala za tau, ka v centri nega mesta za parkérati. Špajšno je bilau samo tau, ka je dosta lüstva pejški kraj vodé ojdlo.

Prišla sva na drügi konec jezera pa vidla »pletné«, samo dojstaniti sva nej mogla. Pelala sva se dale, vse do štranda, šteri je puni z lidami biu, ležali so na sunci, v senci pa vu vo-

dej. Na parkplaci pa je eden pojep samo majuto, aj se pelava dale, ka je vse puno. Nej baja, sva pravla, vej že indrik baude mesto.

Končno sva edno sámo mesto najšla pred panaufom, prob-

lem je samo té biu, ka je biu alomaš visko na bregej, jezero pa spodkar. Dala sva si klabúk na glavau, pa za en malo prišla doj v eden center za pelanje s čanaklinami, kajakami pa kenu-nami. Ništérni so se kaupali tó, zatok sva müva tó male prste na nogaj nut v ladno, čisto blejsko vodau potisnila. Ništérni so se vozili s takzva-

nimi »sup«-ami, ki so kak liki deske, na šteraj se je trbej stojekí pelati.

Sejdla sva v senci, gledala cerkev na otoki pa čanakline, šteri so se vozili prauti njemi. Naja čemér je pomalek preméno, pravla sva si, ka so nindrik tak steli, ka aj se gda-svejta eške na Bled povrnéva. Ino zvoniva v cerkvi na srejdi jezera, ka bi se nama spunila najbolje skrita želenja.

Po žmanom obódi sva po več stau stubaj splezdila nazaj k panaufi, si malo trüdniva v avto vsela pa se odpelala dale prauti nauvim avanturam - v Bohinj.

-dm-







## SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 23. AVGUSTA  
DO 29. AVGUSTA**

*PETEK, 23.08.2019, I. spored TVS*

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.30 Himalajska zgodba, dokumentarna oddaja, 11.25 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 12.00 Mestne promenade: Metlika, dokumentarna serija, 12.25 Circom Regional: Mož s harpuno, 7. del, koprodukcijska magazinska oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Doberdob - roman upornika, dokumentarni film, 14.45 TV-izložba, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Čist zares: Sodobni ples, 17.55 Infodrom, poletje 2019: Kultura, informativna oddaja za otroke in mlade, 18.10 Frfra in Cufek: Cirkus, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Ptuj 2019, 1. del, oddaja TV Maribor, 21.25 Sledi: Tarok - miselna in družabna igra, dokumentarna oddaja TV Maribor, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.05 Kockar Bob, francoski film, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Napovedujemo

*PETEK, 23.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.00 Videotrak, 10.30 Slastna kuhinja: Ravioli karbonara, 11.15 Dobro jutro, poletni izbor, 13.50 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.00 Pesmi naše mladosti, koncert Prifarskih muzikantov s prijatelji, 17.00 Kajak-kanu na mirnih vodah - svetovno prvenstvo, 17.55 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 18.55 Čist zares: Sodobni ples, 19.25 Videotrak, 20.00 Življenja Tomaža Kajzerja: Pravica skazica, slovenska nanizanka, 20.45 Otroci s Petrička, dokumentarni film, 22.25 Televizijski klub: Ljubim te, vendar imam svoje skrivnosti, 23.25 Videotrak, 23.55 Zabavni kanal

*SOBOTA, 24.08.2019, I. spored TVS*

6.05 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Otroški program: Op! 10.00 Čist zares: Sodobni ples, 10.30 TV-izložba, 10.45 Čarokuhinja pri atu: Avstralija, 11.00 Prava ideja: Peter Pišek, podjetnik leta 2018, 11.35 Tednik, 12.40 NaGlas!: Tanja Ribič, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.15 Gašerbrum II, dokumentarni film, 15.05 Bertrand Piccard - okoli sveta na sončni pogon, francoska dokumentarna oddaja, 16.00 Nova dvajseta: Na vlaku, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Babilon.tv: Smeti, 17.35 Slovenski magazin, 18.00 Ozare, 18.10 Naj vam tekne: Biseri morja, 18.40 Reaktivčki: Narodni park Masai Mara, Kenija, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Zdaj ali nikoli, španski film, 21.35 Ciril Zlobec - Hommage človeku, dokumentarna oddaja, 22.10 Poročila, Šport, Vreme, 22.30 Deklina zgodba, ameriška nadaljevanka, 23.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.05 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 1.00 Napovedujemo

*SOBOTA, 24.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.05 Videotrak, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Spomini: Branko Šoemen, dokumentarna oddaja, 11.00 Slastna kuhinja, 11.25 Sledi: Tarok - miselna in družabna igra, dokumentarna oddaja TV Maribor, 12.10 Revolucionarne zabave naših mladosti, dokumentarni film, 13.30 Televizijski klub: Ljubim te, vendar imam svoje skrivnosti, 14.40 Avtomobilnost, 15.05 Balada o pilotu, češki film, 17.00 Šport, 18.05 Kameleoni - Beatlesi nekdane, Jugoslavije, dokumentarni film, 19.00 Videotrak, 20.00 Operna noč v Mestnem parku 2019, 21.45 Imeti ali ne, ameriški film, 23.25 Zvezdana: Brez generalke, 0.10 Aritmični koncert - Hamo & Tribute 2 love, 1.15 Videotrak, 2.15 Zabavni kanal

*NEDELJA, 25.08.2019, I. spored TVS*

7.00 Živ žav, otroški program, 9.55 Govoreči Tom in prijatelj, risanka, 10.05 Timi gre: Reševalec Timi, risani film, 10.30 TV-izložba, 10.55 Prislunhimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Ptuj 2019, 1. del, oddaja TV Maribor, 14.45 TV-izložba, 15.00 Nad mestom se dani,

kratki igrani film AGRFT, 15.25 Burka zaradi burke, francoski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Joker, kviz, 18.40 Muk: Bežeča palica, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Aenne Burda: ženska, ki si je skrojila uspeh, nemška nadaljevanka, 21.35 Intervju: dr. Marko Bošnjak, 22.25 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Električne sanje; Miha Kralj, dokumentarni film, 0.00 Plesni utrinki: Romeo in Julija, Don Kihot, Ljubezen, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, 1.05 Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.35 Napovedujemo

*NEDELJA, 25.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.15 Videotrak, 7.10 Babilon.tv: Smeti, 7.30 Slastna kuhinja, 7.40 Glasbena matineja, 10.00 Mame, slovenska nanizanka, 12.00 Judo: svetovno prvenstvo, 14.30 Ambienti, 15.30 Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo 2019, 2. del, oddaja TV Maribor, 17.20 Žogarija, 17.50 Kajak-kanu na mirnih vodah - svetovno prvenstvo, 18.55 Videotrak, 20.00 Palače ljudstva, koprodukcijska dokumentarna oddaja, 20.55 Žrebanje Lota, 21.05 Janez Bončina Benč, 70 let, koncert, 22.50 Zvezdana: Brez generalke, 23.35 Videotrak, 0.35 Zabavni kanal

*PONEDELJEK, 26.08.2019, I. spored TVS*

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Joker, kviz, 10.35 Intervju: dr. Marko Bošnjak, 11.25 Začnimo znova: Toni izterjevalec, slovenska nanizanka, 11.55 Obzorja duha, 12.40 Makroregije - Podonavska: Kje so priloznosti za mlade? 12.45 Makroregije - Podonavska: Donava, reka, ki poplavlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Za Prekmurje gre!, dokumentarna oddaja, 14.30 TV-izložba, 14.45 Inside - Offside, dokumentarna oddaja, 15.10 Dober dan, Koroška, 15.40 TV-izložba, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Letni oder Ruše 2019, oddaja TV Maribor, 18.10 Bacek Jon: Bleščeča okna, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Platforma: 58. Beneški bienale - May you live in interesting times, 23.20 Žar legende, 23.30 Glasbeni večer, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Napovedujemo

*PONEDELJEK, 26.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.00 Videotrak, 10.45 Otroški program: Op! 11.35 Slastna kuhinja, 12.00 Judo: svetovno prvenstvo, 14.30 Sledi: Tarok - miselna in družabna igra, dokumentarna oddaja TV Maribor, 15.10 Otroci na čakanju, dokumentarni film, 16.00 Ljudje in zemlja, 16.50 Judo: svetovno prvenstvo, 17.55 Moji, tvoji, najini, družinska, nadaljevanka, 18.55 Studio kriškaš: Ustvarjajmo nered!, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Čez planke: Ciper, 21.00 Votla krona, britanska nadaljevanka, 21.50 Adria blues, slovenski film, 23.25 Videotrak, 0.00 Zabavni kanal

*TOREK, 27.08.2019, I. spored TVS*

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.40 Slastna kuhinja, 10.50 Tednik, 11.50 Začnimo znova: Nepredvideno, slovenska nanizanka, 12.20 Umetni raj: 50 let Slovenskega filmskega arhiva, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.25 TV-izložba, 14.50 Babilon.tv: Smeti, 15.10 Potepanja - Barangolások: Gyula és/in Szeged, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Želve v Sloveniji, dokumentarna oddaja, 17.55 Knjiga o džungli, risanka, 18.05 A veš, koliko te imam rad: Okus sončnega zahoda, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kronika Hitlerjevega življenja - kako se rodi diktator, nemška dokumentarna serija, 20.55 Ničevo seme, novozeleandska nadaljevanka, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Spomini: Valerija Skrinjar - Tvrz, 1. del, dokumentarna oddaja, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Napovedujemo

*TOREK, 27.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.30 Videotrak, 11.15 Naj

vam tekne: Biseri morja, 12.00 Judo: svetovno prvenstvo, 14.30 Avtomobilnost, 15.30 Čez planke: Ciper, 16.45 Judo: svetovno prvenstvo, 17.55 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 18.55 Adrenalinci: Rafting, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.25 Videotrak, 20.00 S simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, 20.40 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Severina, 21.45 Prevara (IV.), ameriška nadaljevanka, 22.45 NaGlas!: Tanja Ribič, 23.10 Videotrak, 23.40 Zabavni kanal

*SREDA, 28.08.2019, I. spored TVS*

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.45 Ljudje in zemlja, 11.30 Začnimo znova: Dan Anžetovih pravic, slovenska nanizanka, 12.05 Ambienti, 12.40 Pozabljeni Slovenci: Ivan Oražen, dokumentarna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju: dr. Marko Bošnjak, 14.20 TV-izložba, 14.35 New neighbours - Novi sosede: Branko in Atifa, dokumentarna oddaja, 15.00 Pod drobnogledom - Nagyító alatt: Trianon, oddaja TV Lendava, 15.30 TV-izložba, 16.05 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ko bolezen postane izziv, dokumentarna oddaja, 18.00 50 knjig, ki so nas napisale: Ivan Tavčar: Visoška kronika, 18.05 Knjiga o džungli: Rdeči krokodil, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Učitelj, francoski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Sveto in svet: Dodajanje življenja dnevom, 23.40 Ko bolezen postane izziv, dokumentarna oddaja, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Napovedujemo

*SREDA, 28.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.45 Videotrak, 11.30 Slastna kuhinja, 12.00 Judo: svetovno prvenstvo, 14.30 Čarokuhinja pri atu: Avstralija, 15.00 Joker, kviz, 16.40 Judo: svetovno prvenstvo, 17.55 Moji, tvoji, najini, družinska nadaljevanka, 18.55 Ribič Pepe: O odličnosti, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Resnični svet Petra Gabriela, koprodukcijski glasbeni dokumentarni film, 20.55 Žrebanje Lota, 21.05 Zadnja beseda!: Zakulisje, 21.35 Zapuščina (III.), danska nadaljevanka, 22.35 Žar legende, 22.45 Vse duše mojega telesa, dokumentarni film, 23.45 Videotrak, 0.15 Zabavni kanal

*ČETRTEK, 29.08.2019, I. spored TVS*

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.35 Vzpon mesta, dokumentarni film, 11.25 Začnimo znova: Državljanstvo gre po vodi, slovenska nanizanka, 11.55 Ko bolezen postane izziv, dokumentarna oddaja, 12.30 Circom Regional: Cipovka - Kruh, ki se smehlja luni, koprodukcijska magazinska oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dosje: Od kompromisa do poslanstva: portret Janeza Drnovška, 14.25 TV-izložba, 14.40 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.05 Pod drobnogledom - Nagyító alatt, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, 17.15 Šport, Vreme, 17.25 Družbeni fenomeni: Humanitarnost, 17.55 Na kratko: Kohezija, 18.05 Žanov svet: Ptice, risanka, 18.15 Oddaja za otroke, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Državljan Diareja ali kdo je Tomaž Lavrič?, dokumentarni film, 0.20 Družbeni fenomeni: Humanitarnost, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Napovedujemo

*ČETRTEK, 29.08.2019, II. spored TVS*

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.30 Videotrak, 11.30 Slastna kuhinja, 12.00 Judo: svetovno prvenstvo, 14.30 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Severina, 15.25 Ptuj 2019, 1. del, oddaja TV Maribor, 16.45 Judo: svetovno prvenstvo, 17.50 Moji, tvoji, najini, družinska, nadaljevanka, 18.55 Fircologi: O valjih, krompirčku in dečku, ki lula, 19.25 Videotrak, 20.00 Urbana divjina: Obiskovalci, britanska dokumentarna serija, 20.55 Z Mišo: Aleksandar Stanković, 21.40 Ambienti, 22.10 Avtomobilnost, 22.40 Slovenska jazz scena: Ratko Divjak in Big Band RTV Slovenija, 0.00 Videotrak, 0.35 Zabavni kanal



#### 49. mednarodna likovna kolonija mladih v Monoštru

Druženje mladih ob likovnem ustvarjanju bo potekalo v dneh od nedelje, 25. avgusta do petka, 30. avgusta 2019 v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru.

V taboru skupaj ustvarjajo mladi ki prihajajo iz Slovenije, Avstrije, Italije in Porabja.

Dopoldnevi bodo namenjeni likovnemu ustvarjanju (od 9.00 do 12.30 ure).

Potekali bosta dve delavnici:

**Izdelava gibljivih skulptur** (mentorica: Ajda Tomazin)

**Izdelava šivanih kipov ali lutk** (mentorica: Anja Fabiani)

**Ajda Tomazin**, likovnica in plesalka, študirala je tudi filmsko in televizijsko montažo in magistrirala s področja koreografije in performansa.

**Anja Fabiani**, akademska slikarka, vodi likovne delavnice za otroke v Škofji Loki, poleg slikarstva se ukvarja tudi z izdelovanjem igračk iz blaga in drugim oblikovanjem.

Popoldnevi bodo namenjeni izletom, kopanju in ekskurzijam v bližnjo in širšo okolico.

Zaključna prireditev bo v petek, 30. avgusta 2019, ob 14.00 uri

Organizator: Zveza Slovencev na Madžarskem



## Spoštovani!

Kak vsakšno leto, vas letos tō lepau prosimo, bojte naši sodelavci pri Porabskem koledari. Porabski kalendar je v zadnji lejtaj rejsan grato ena najbolje priljubljena publikacija, stero lidgé radi štejo. Za tau se moramo vam – steri zdaj že več lejt pišete v kalendar – najlepše zavaliti.

Na vašo pomauč računamo pri letošnjom kalendaru tū. Bralci radi štejo vaše kratke zgodbe, stero napišete ali iz svojoga življenja ali iz življenja vaši znancov, sausedov ... Radi štejo potopise, če napišete, gde ste ojdli, ka ste vidli. Leko pa napišete kašne dobre vice ali porabske recépte, steri so ške nin nej bili dola napisani. Leko je tau več kratkij pisanj tō, tiste ške raj štejo lidgé.

Lepau vas prosimo, vaše pisanje (največ je leko 4 strani natipkano ali 2 pesmi) nam pošlite najkasneje do 31. oktobra. Trno lepau vas prosimo, držite se časa.

Naš atrejš je:

Zveza Slovencev na Madžarskem „Porabski koledar 2020“, 9970 Monošter/Szentgotthárd Gardonyi ulica 1.

Tisti, steri mate računalnik, vas prosimo, ka nam pošlite vaše članke na

e-mail: [andovci69@gmail.com](mailto:andovci69@gmail.com)

Lepau pa prosimo vse tiste, steri ste ešče nej pisali nam, s pisanjom vred nam pošlite svoj kejp tō (portret). Steri pa že mate kejp pri nas, ga leko dola zamenite tū, če želite, o tejm se odlaučite sami.

Želejmo vam dobro delo in računamo na vas.

Monošter, 8. 8. 2019

Karel Holec  
urednik Porabskega koledarja

### TEČAJ SLOVENŠČINE ZA NADALJEVALCE

UČIMO  
SE  
SLOVENSKO

SZLOVÉN  
NYELVTANFOLYAM  
HALADÓKNAK

Zveza Slovencev na Madžarskem organizira  
TEČAJ SLOVENŠČINE ZA NADALJEVALCE.

Tečaj bo septembra, oktobra in novembra 2019,  
enkrat tedensko po 2 uri (v večernih urah)  
v Slovenskem domu v Monoštru.

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 26. avgust 2019

Prijavite se lahko po telefonu: 94/380-208  
ali na naslednjem e-naslovu: [biserka.bajzek@gmail.com](mailto:biserka.bajzek@gmail.com)

A Magyarországi Szlovének Szövetsége  
SZLOVÉN NYELVTANFOLYAMOT indít haladók részére.

2019. szeptember – október – november hónapokban,  
heti 1 alkalommal 2 óra (az esti órákban)  
a Szlovének Házaiban Szentgotthárdon.

A tanfolyam ingyenes.

Jelentkezési határidő: 2019. augusztus 26.

Jelentkezni lehet a 94/380-208-as telefonszámon  
vagy a következő email címen: [biserka.bajzek@gmail.com](mailto:biserka.bajzek@gmail.com)

## Spet doživljajski tabor v Sakalovcih



Pred gozdnim pohodom so otroci barvali. Z njimi vodja tabora Kristina Nemeš

V Zelenem parku v Sakalovcih so letos že drugič organizirali doživljajski tabor za otroke. Dvajset otrok je preživelo pet dni v prelepem naravnem okolju, ki jim je nudilo veliko

doživetij. Deklice so si že prvi dan pripravile lepnotni kotiček, kjer so se spoznavale z različnimi načini pletenja las. Fantje so najraje naganjali žogo na nogometnem igrišču. Med

pohodom po gozdu so spoznali tudi nekatere gobe (užitne in neužitne), ki rade rastejo po porabskih gozdovih.

LRH

## Vaška dneva na Verici



Na Verici-Ritkarovcih so priredili vaška dneva, ki sta se začela s slovensko sveto mašo pri kapelici. Mašo sta darovala markovski župnik Dejan Horvat in seniški župnik Tibor Tóth. Pri maši je pel Cerkevni pevski zbor Slovenske zveze iz Števanovcev.

F. Sütő

**Porabje**

TEDNIK  
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek  
Založnik:  
Zveza Slovencev na Madžarskem  
Za založnika:  
Jože Hirnók

Glavna in odgovorna urednica  
Marijana Sukič  
Naslov založnika in uredništva:  
H-9970 Monošter,  
Gárdonyi G. ul. 1.;  
tel.: 94/380-767;  
e-mail: [porabje@gmail.com](mailto:porabje@gmail.com)  
ISSN 1218-7062

Tisk:  
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.  
Lendavska 1; 9000 Murska  
Sobota; Slovenija

Časopis podpira: Državna  
slovenska samouprava, Urad  
predsednika vlade, oddelek za  
narodnosti, Zveza Slovencev na  
Madžarskem in Urad vlade RS za  
Slovence v zamejstvu in po svetu.  
Naročnina: za Madžarsko letno  
2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.  
Za ostale države 52 EUR ali  
52 USD.  
Številka bančnega računa: HU75  
11747068 20019127 00000000.  
SWIFT koda: OTPVHUHB